

Előfizetési ár:

Egész évre . . . 12 kor.
Fél évre . . . 6 "
Negyed évre . . . 3 "
Egy szám ára 20 fill.

Hirdetések

és nyilvántartási közlemények
juttatásos közöltetnek.

VÉGVIDÉK

Politikai hetilap.

Szerkesztőség

és kiadóhivatal

Gromon-utca 2. sz. a.

Wittigschlager K. ezégnél.

Közlemények, előfizetési és
hirdetési díjak, úgy a lap
szétküldésére vonatkozó
panaszok a kiadóhivatalba
küldendők.

Hirdetések

Wittigschlager K. könyvkereskedésében is felvételnek
Gromon-utca 2. szám.

Megjelenik:

minden vasárnap reggel.

Felelős szerkesztő:

Feymann Gyula

ügyvéd.

A váltó.

—y. Ez a hitvány kis papirdarab sok ember életét rontotta meg s ki tudja, még hánynak az erkölcsi és anyagi bukását idézi elő? A váltó a könnyelmű adósságszinálás legbiztosabb eszköze. Mi kell hozzá? Egy-két aláírás és rendelkezésre áll a pénz. De csak addig, ameddig! A könnyen szerzett pénz könnyen elfogy s csakhamar kimerül a személyes hitel, a váltó-manővernek vége szakad s út a leszámolás kegyetlen órája.

Pokoli találmány a váltó, mely hatalmas erkölcsi alap hiányában csakhamar ingoványba dönti a gyengébb jellemeket, ahonnan alig van szabadulás, menekvés. Az emberek gondolkodása, érzelm-világa, lelkiülete különböző, az életmód és megélhetési viszonyai változók; józan eljárás és tiszta erkölcs kell hozzá, hogy földi pályáját ki-ki tisztességgel, becsülettel végezze be. A mai kor gyermekei mohón szívják magukba az élet örömeinek kábító nedűjét, nem ismernek mérleket és lemondást semmiben. A jó mód után való kapzsi törekvés, az úrhatnamság és nagyozolás határt nem ismerő szenvedélyvel tör utat s az emberek vágyai kielégíthetetlenek.

Az egyszerű kis viskóban, szegénységben született gyermek lassanként felcseperedve, kilép az élet porondjára, ott látván jólétet, pompát, csillogó fényt: nem kérdezi, nem keresi nem kutatja, hogy honnan, miből, hogyan támad az jó mód, pazar élet és ragyogás; szívében gyökeret ver a vágy majmolni a többit, többnek látszani, mint ami s nagyobbra vállalkozni, mint amennyit ereje megbir. Az egyszerű, kevés igényű szülők gyermeke mindjárt az önállóság kezdetén, már az első berendezkedésnél váltót ír alá, hogy a nagyozolás hóbortjából keletkező vágyait kielégíthesse. A szerény kis lakás,

melyben született, nevelkedett, nem felel meg többé; tágas, diszes palota kell. A régi, kopott butorok zsbáruhoz, vagy a szemétre kerülnek s helyettük értékes műdarabok, fejedelmi tárgyak kellenek a nagy uri lakásba. Minden fölszerelésnek ujjnak, előkelőnek, izlésesnek és drágának kell lennie, mert ez az uras, ez a modern, ez a sikkes. A mai emberek boldogsága nem az egyszerű megelégedettségben, lelki békeességben rejlik, hanem a nagyozásban, az idegölő versengésben, az egymáson való túltevésben. A fényűzés talán sohase volt annyira kifejlődve, mint ma. S ez teszi annyi emberre elviselhetetlené az életet.

A nagyuri életmód rengeteg pénzbe kerül. Töri, zuzza magát mindenki: a létért való küzdelem elkecseregett harcban nyilvánul s az utak, módok és eszközök gyakran nem éppen a legválasztékosabbak. De miféle létért való küzdelem ez a mai? Nem a megélhetés, nem a nélkülözhetetlen szükségletek biztosítására irányul a mai küzdelem: hanem a csillogás, pazarlás, mindenütt és mindenben való szereplés, feltűnés viszketegségének kielégítésére. Amikor a megfeszített szorgalommal kifejtett munka gyümölcse, az egészséges számítás alapuló polgári haszon kevésnek mutatkozik a túlhajtott igények szolgálatára, akkor következik a merész vállalkozás, a váltókkal üzött légtornász, melynek a vége rendszerint nyaktörés.

A paraszt, ha cséplőgépet vesz, váltóval fizet; a varróleány váltóra szerzi be a Singer-masínát; a jól kifizült uracs, aki szereti a pezsgőt s nagyokat és gyakran mulat, váltót ad a főpincérnek; az iparos, a kereskedő váltóra dolgozik; a kis- és nagyhivatalnok, pap, katona és színész egyaránt váltózik, szóval az egész világ váltólázban szenved s uszik a szennyes árral, amely nagyon gyakran foltot ejt a legtisztább jellemre is;

vagy ha éppen a jellemnek nem is árt, elsodor és maga alá temet.

A gyakorlati élet száz meg száz példával igazolja, hogy egyes emberek, akiknek annyi ingatlanuk sincs, ahova a fejüket nyugalomra hajthatnák, akik annyi vagyonnal se rendelkeznek, mint a kosaras tót, aki vásárról vásárra jár s összes holmiját a hátán hordozza; — érdekösszeköttetések révén a személyes hitel kizsákmányolásá válszázezerket mozgósítanak s oly üzletek lebonyolítására vállalkoznak, melyre a tisztesség és becsület egyenes útján járó ember gondolni se mer. Egy-két szerencsés kísérletező példáján buzdulva, próbálkoznak mások is; egyideig főnz lebeg a magasban számításuk léghajója s amint a kedvezőtlen szél elkapja az üres gömböt, a merész hajós veszve van.

Előttünk játszódnak le az élet legváltozatosabb drámái, látjuk a próbálkozások száz meg száz faját s már előre megszoktuk mondani, hogy ennek, vagy amannak a vakmerő kísérletezésnek nem jó vége lesz; a baljóslatu sejtelem rendszerint megvalósul, mert hiszen több mint bizonyos, hogy a ki jégre megy táncolni, kitöri a lábát s hiába áll előttünk annyi szomorú példa, hasztalan mutatunk a baj okára: a helyzet nem javul, a meggonddalton áldozatokat kíván s megdöbbenő módon szaporodik az öngyilkosok száma.

Egyik váltó követi a másikat s a meddig ki nem merül a hitel, lehet jól élni, urat játszani, a nagynál nagyobbak látszani; de amint a túlfeszített hur elpattan, vége a muzsikaszónak, vége az uri életnek, vége mindennek; gyakran a jó móddal buki a becsület s a becsülettel az élet issirba hanyatlik. A könnyelmű ember, ha szorul a kapcza s a hitel kifogyott, hozzányul a más pénzéhez is, mintha kölcsönvett pénz volna, úgy bánik vele s ez az „enyém és tied közti té-

TÁRCZA.

Orvosi tudomány és kuruzslás.

tekintettel az ugynevezett természetes gyógyítómódra.
Ista dr. B. P.

Több év óta, eredetileg Németország és Ausztriából származva, Délmagyarország némely részében is mozgalom indult meg, mely az ugynevezett természetes gyógyítómód mellett szóval, irással és tettel kardoskodva már számos követőre tett szert. E körülmény, valamint az eljárásnak a közegészségre való kifejezett vonatkozásai és kölcsönhatásai az egészségügyi tisztviselőt feljogosítják, sőt talán egyesenes kötelezik, miszerint a tárggyal legalább a közegészségügy szempontjából foglalkozzék, az e részben uralkodó fogalmakat tárgyias módon fejtesse és lehetőséghez képest tisztázza.

Az élénk érdeklődés, melylyel a „természetes gyógyító eljárás“ közönsége az egészség és betegség kérdéseit kíséri, valamint maga az orvosi tudomány népszerűsítése bizonyára örvendetes jelenség, amennyiben általa főleg a hygienis életmód szélesebb néprétegekbe vitetik és az orvosok meg hatóságok ez iránti törekvése támogatják. Sőt mulhatatlanul szükséges, hogy a közönség saját javát érintő kérdések iránt az eddiginél jobban legyen felvilágosítva s az egészségügy rendezése csak ily közreműködés mellett lehet sikeres. E részben még sok teendő van, mert a félműveltség, a balhit és az előítélet bizonyára sehol sem oly elterjedtek, oly mélyen gyökeredezők, oly nehezen kiirthatók s egyszersmind oly károsak, mint az orvostudomány terén. A természettudományi gondolkodás mellyel mindig az ok és okozat közti összefüggésről van szó, oly kevésbé van kifejlődve, hogy máskülönbösen nagyműveltségű egyének is, habár orvosi téren egészen tájékozatlanok,

nem restelnek nehéz gyógyítástani, sőt diagnostizai kérdésekben apodicticust mondon itelni, anélkül hogy csak tudatára ébrednének annak, hátha itéletük látzatban vagy téves következtetésen alapszik és az ész bíráta előtt talán helyt nem állhat. A mennyiben tehát a természettudományi gondolkodásmódon való nevelésről és annak észszerű vagyis természetes életmódra való értékesítéséről van szó, a kérdésben levő eljárást már magában véve dícséretes, az orvosok előtt is felette kívánatos törekvésnek kell mondani.

Azonban az orvosi tudomány népszerűsítése még nem egyértelmű e tudományával magával, azaz ha óhajtható is, hogy ennek eredményei a nemorvosi közönséggel közöltessenek s utóbbi orvosi gondolkodásra ösztönöztessek, úgy az orvostan mégis külön szaktanulmány marad, mely egy egész ember élet hivatásszerű odaadását igényli. Ezenkívül oly nagy gyakorlati fontosságú és jelentőségű, hogy annak gyakorlását, még pedig egy beteggyógyítást valamint az egészségügyét, az orvosok és egészségügyi tisztviselőknél kell fentartani, kik az ide vonatkozó intézkedések értelmi szerzői gyanánt tekintendők. Tényleg hazai államtörvényeink szerint is az orvosi gyakorlat nem képez szabad ipart, tehát senki másnak mint orvosnak megengedve nincs és épen így törvényes kötelessége az egészségügyi hatóságnak arra ügyehni, miszerint a gyógyítást csakis az erre jogosítottak gyakorolják.

Az utóbbi kikötést ugyan némely emberek kárhooztatják, azok t. i. kik a kuruzslás fogalmát ismerni vagy legalább önmagukra alkalmaztatni nem akarják. Főleg ők azok, kik az orvosokat oly szemrehányással is illetik, hogy az iskolai orvostan tételei által elfogulva a „természetes orvostant“ méltányolni nem képesek. Ez némely tekintetben jogos lehet, de nem alkalmazható valamennyi orvosra és semmiképp az orvosi tudományra magára, valamint hogy egyáltalában helytelen az iskolai orvostant ellentétben hozni bizonyos gyógyító módszerekkel, mert hiszen

különböző gyógyító eljárások dacára csak egyetlen orvosi tudomány lehetséges és ennek, melynek képviselői gyanánt természetesen az iskolázott orvosok tekintendők, szükségkép valamennyi bármilynemű s bárkitől származó gyógyító eljárást elfogulatlan módon kell megítélnie, a tudomány fogalmához tartozván az igazságnak mellétekintet nélküli kutatása.

Bizonyos elmékedések, habár nem is egészen czéltudatos módon, lassankint arra vezettek, hogy a chemia mint anyag tudományának elhanyagolásával, mindinkább a physika mint erő tanához fordultak és a természettani erők részben már ösidőktől fogva ismert hatásait a betegre kezdték tanulmányozni. Erőmű, hő, fény, villamosság és mágnesség az orvostan szolgálatába szegődve, ilykép az ugynevezett természetes gyógyító módhoz jutottak.

Az elnevezés nincs egész szerencsésen megválasztva, nemcsak mivel minden gyógyító mód, még az orvosszerekekkel gyógyító is, természettörvényeken alapszik, hanem mivel például a nemkészített szerek ép ily természetesek oly értelemben, hogy mesterséges készítés nélkül alkalmazhatatnak, másrészt pedig p. o. a gymnastikát, vagy massaget, vagy vilamosságot csak nem fogja senki természetesnek a mesterségeshez való ellentétben mondani. Helyesebb tehát természettani gyógyító módról szólni, mert lényege épen a természettani erők használatában áll, ellentétben a chemiaikhoz.

Vannak azonban kétségtelenül betegségek, melyek magukra hagyva, csupán külső ártalmak kerülése mellett minden mesterséges segítség nélkül gyógyulnak. Ez az ugynevezett várakozó kezelés, a melyre tulajdonkép a természetes gyógyító mód elnevezését lehetne alkalmazni. Ily esetekben szükség nélkül a latin konyhat elővenni bizonyára képtelenség volna nemcsak az orvos, hanem némely betegek részéről is kik az előbbtől még most is valamely mixtura rendelését követelik „conditio sine qua non“ gyanánt.

Itt egy különös jelentőségű mozzanatot kell kiemelni t. i. annak szükségét, hogy az összes test,

vedés" a büntető törvénykönyvbe ütköző cselekményt képez, melyet hétköznapi nyelven lopásnak vagy sikkasztásnak nevez a világ.

A bűn lejtőjéről csak két kitérő út vezet biztonságba; egyik a messze tengerek piszkos hullámain át Amerika földjére az új világba, ahol a megtévedt emberek új életet kezdenek; a másik az öngyilkos halál karjai közé, ahonnan a másvilágra száll a kiszemelt lélek s ahonnan többé nincs visszatérés.

A mai egészségtelen viszonyok, félszeg gondolkodás, szecsessziós életmód, megromlott erkölcsök, nagyuri hóbortok, eszevesztett fényezés, vakmerő vállalkozás és váltó-sport sok, nagyon sok siralmas áldozatot fog még követelni, míg az elrettentő példák hatása alatt megtisztul a megmételezett közérkölc s a száműzött tisztesség, a bujdosó becsület visszatér régi otthonába s a családi tűz körül föléleszti az igazi meglegedettség, boldogság jótékony melegét.

Törvényt kérünk, első sorban is szigorú törvényt a határt alig ismerő személyes hitel korlátozására; kérjük a váltótörvény revízióját s a biztos fedezet hijával, csupa hitel-műveletek alapján kiterjedő merész vállalkozók próbálkozásait csalásnak minősíteni; — a megrendült közérkölc csakhamar javulni fog s az Amerikába gyorshajóval utazók, valamint az öngyilkosok száma megapad.

A legtöbb erkölcsi és anyagi romlásnak a könnyelmű adósság-csinálás, a mérhetetlen személyes hitel nyújtása képezi valódi okát s ennek legalkalmasabb eszköze — a váltó.

Inkább legyen a váltóforgalom kisebb, csak az emberek erkölcsi javulása anyagi jóléte nagyobbodjék. Kényszerítsük az embereket a saját igazi értékük gyümölcsének élvezésére, szorítsuk nélkülözés, lemondás árán a takarékos, de minden ízében tisztességes és becsületos kenyérkeresetre és életmódra.

Elég volt már az elbukott, az öngyilkos arra, hogy okuljon a világ a szomorú példák s ha a társadalom gyenge s az emberek egyenként képtelenek a javulás útjára térni: az államhatalom, a kormány és törvényhozás kényszerítse a tévelygőket az igazak útjára.

Magyar ipar és az iskolák.

A magyar ipar pártolása immár az üres jelszóból örvendetes ténynyé válik. A kormány mindent megtesz, hogy a hatása alatt álló tényezők a nagy és szép célhoz hozzájáruljanak s a magyar iparcikkék fogyasztási köre mind jobban és jobban táguljon. Szinte szégyen, hogy a minék a legtermé-

zetesebb, legmagátólértetőbb dolognak kellett volna lenni, azt nálunk ily mesterséges eszközökkel, nagy társadalmi és nemzeti akcióval kell előidézni: a hazai ipar pártolását és fellendítését. Am a jövő biztat s minden jel arra mutat, hogy helyrehozzuk itt is a mulasztást, mert pártolás, támogatás mellett fel kell virágoznia csecsemő korát élő iparunknak.

Mint minden téren, itt is hatalmas tényező az iskola. Nemcsak abból a szempontból, hogy az ország összes iskolái, így összes tanulói hazai termékekből fedezik szükségleteiket, ekkép állandó és nagy fogyasztó közönséget biztosítván a honi cikkeknek, hanem főleg azért tulajdonítunk az iskolának óriási jelentőséget épp ebben az ügyben, a mennyiben az iskola falai között az új nemzedék egyenesen megtanulja, megszokja a magyar ipar pártolását. Néhány lelkes tanító, tanár, igazgató sokat tehet e tekintetben. Már pedig ki kétkedik abban, hogy ilyenek bőven akadnak tanfériaink között? Ha már most az a fogékony gyermekszív megérti, hogy mért kell hazája iparát pártolnia, — nincs az az erő, mely e szent felbuzdulást nyom nélkül törölhetné ki a felnőtt lelkéből. A mit gyermek-s ifjkorunkban megszoktunk, azt férfikorunkban sem feledhetjük el egyhamar. Pedig mily egyszerű, mily semmisség az egész. Arról van szó, hogy tollat, tintát, papírt, írószerket és más ilyen apróságot magyar gyárakból szerezzünk be. A tanügyi kormány gondoskodik, hogy az iskolák szükségletei hazai termékekből legyenek fedezhetőek, a tanárokon, tanítókon és a tanulókon áll, hogy e termékeket fogyasztzák, a hol nem volna, követeljük. És mily hatalmas előny származhatnék ebből honi iparunkra. Az iskolák évről-évre bocsátják, ontják magukból a rajokat, nemzedékeket. Tíz év múlva éppen az iskola révén ott lehetünk, hogy olyan nemzedék szerepel és él a közéletben, melynek a magyar ipar pártolása már vérévé vált, mely bűnnek tartja az idegent gyámolítani, gazdagítani a hazai rovására. És hogy ilyen fölfogással mit teremthet a hazai ipar terén, azt most csak kellő értékben el sem képzelhetjük.

Az iskolák tehát e téren is kivehetik a maguk magasztos hivatásából a kellő részt. A hazai ipar pártolása nemcsak a gyárak gründolásán, az adó- és szállítási tarifa engedélyein fordul meg, de jövője oda van lerakva a schulmeiszterek, a lenézett szegény tanítók és tanárok kezeibe, a kik bizonyára meg is fogják tenni a magukét, mert soha-soha nem vonakodtak, ha a nemzeti közügyről volt szó, és ha a haza kívánta verejtékes áldozatukat. Munkájuk nagy eredményét az idő mutatja meg, a jövőndő nemzedék fog

vagy egyes szervek kezdődő munkaképtelensége orvosi diagnózis útján ideje korán felismertessék. Gyógyító befolyás gyakorlására mindenekelőtt szükséges, hogy a jelenségek összefüggése felől helyes képzeteket alkossunk, midőn aztán annak ismeretéhez jutunk, hogy nem szabad a betegségeket mintegy személyeknek képzelnünk, kiknek bizonyos szer vagy gyógyító eljárás felel meg, mint például a tünek a víz. Valamely gyógyító módnak bizonyos személyesített betegségek elleni schematum alkalmazásában áll módszere és rejlik egyszersmind oka a kuruzslásnak, mert hisz némi értelemben az orvosoktól üzött kuruzslás is létezik. Képviselőit valamely szervterület szakorvosaitól való megkülönböztetésül egy kezelési módszer szakorvosainak lehetne nevezni; ennek szabályai állítólag csak az eljárásba beavatottak előtt ismeretesek de valójában csak külsőségek alkalmasak arra, hogy a jelszavakhoz és képletekhez tapadó szellemnek alapot kölcsönözzenek.

A szellem területén mindenütt uralkodik a változatosság és ellentét törvénye, az emberi agynak szüksége van új benyomásokra, ha az eddigiekkel szemben eltompult. Ezen alapszik minden testi és szellemi divat, melyek egymást szabályosan felváltják. Így az orvostan történelme is tanítja, hogy minden kezelés módszer után ellenkező elvekből kiinduló következett mely, fanatikus hűveiről ugyanolyan buzgósággal védett, miut az előbbi az őseitől, azonban csakhamar másik által váltottat fel, úgy hogy joggal kérdehetjük, miért hagynak el gyógyító módszereket, melyek állítólag oly biztos szereket nyújtottak, sőt esalhatannal dicshittettek. Hát azért, mert a kezelési módok nem tudományosan megímadhatlan elvek alkalmazásából erednek, hanem csak némely tudományos jelszavak kifejezései, melyeket a nem kutató tömeg fölött és népszerűsít.

Az említett törvény hatásának tulajdonítható tehát — amennyiben nem csupán üzleti reklámról

van szó, miként igen szokszor megállapítható — hogy maupáság orvosoktól is vallott oly orvosi irány létezik, mely a chemiatól a betegkezelésben minden gyógyító hatást s alkalmaztatásra minden jogosultságot megtagad és fanatikus módon állítja, miszerint csak fizikai erőknél gyógyító célra való alkalmaztatása jogos és hatásos. A tulzó, általánosított "csak" szócskában rejlik a módszer jellemzése mint kuruzslás, valamint viszont az ellenkező nézet is, hogy csak chemiai szerekekkel lehet és kell gyógyító sikert elérni, nem egyébb mint kuruzslás. Mindazonáltal biztossággal jósolhatjuk, hogy ezek és más orvosi divatok végre el fognak hagyatni, mihelyt az újdonság ingere az a gyvelők kifáradása folyton megszünik s új jelszó fogja a szellemeket felizgatni.

A valódi tudományossághoz eféle "divatos", orvosi nézeteknek semmi közük. Lehetséges, hogy a tudomány fejlődése, az igazság kutatása csak ily módon történhetik; hogy továbbá némely igazság mely egyszerűsége miatt nem eléggé imponál, csak akkor jut elismertetésre, miután a divat felkapta: mindamellett a divat még nem a tudomány és nem az igazság, mert ez talán, mint magja bennfoglaltatik ugyan, de azután még csak kihámozandó belőle.

Minden gyógyító eljárás jogosult, ha mindenekelőtt a gyógyításban legtöbb "ne arts" elvét veszi tekintetbe. De hogy soha sem érthető eljárás létezik, senki sem fogja állítani, anélkül hogy a fentjellemezett kuruzsló gondolkodást követné, valamint époly kevésbé lehet valamely módszerről mondani, miszerint minden körülmény közt ártalmas. Mindig csak attól függ, vajjon az bizonyos esetben javallva van-e, tehát a javallatnak tudományosan helyes felállításától, valamint annak egyes esetre teljesen illő alkalmazásától vagyis az egyéniséstől.

bizonyosságot tenni mellettük, az a nemzedék, mely álmélkodva fogja olvasni a sárgult lapokról, hogy volt valaha idő, a mikor a magyar ipart „pártolni" kellett s e célból egy egész ország megmozdult.

Gazdasági munkás és cselédsegítő pénztár.

Már meg-mlékeztünk arról, hogy mennyire kívánatos, czélszerű a munkások ügyének rendezése. A kormány is foglalkozott a szegény nép megélhetését megkönnyítő, elviselhetőbbé való tételének eszméjével kiváltképen a munkás-nyugdíjintézet megteremtésével.

A földmívelésügyi miniszter rendkívül fontos törvényjavaslatot terjesztett be a képviselőház egyik mult heti ülésén, mely szól a gazdasági munkás és cseléd segítő pénztárról és hivatva van a munkások annyiszor fölpanaszolt nyomasztó helyzetén, szomorú ügyén tetemesen javítani.

Az országos gazdasági munkás és cselédsegítő pénztár czélja a pénztár rendes és rendkívüli tagjait bizonyos esetekben segíteni, mint baleset, rokkantság miatt való munkaképtelenség, a kor (65 év és a halál) esetén a hátrahagyottak segítése.

A pénztárnak alapító, rendes és rendkívüli tagjai vannak. Alapító tag, ki egyszer s mindenkorra legalább 50 koronát fizet. A rendes tagoknak két csoportja van. Az első csoportbeliek hetenkint 20 fillért, a második csoportbeliek 11 fillért fizetnek. A második csoportba tartozók az első csoportbeliek segítségének fele összegében részesülnek.

A rendes tag fölvételi díja 2 korona. Rendkívüli tag lehet minden munkás-igazolvánnyal bíró, gazdasági munkás, a kinek tagsági díja évenként előre fizetendő 1 kor.

Minden rendes tag két tagsági könyvet válthat a miert a segítő összeg kétszerese jár neki. A díjak pontos fizetésének elmulasztása a jogok elvesztésével jár, de a befizetett díjak nem követelhetők vissza. A kizárt tag sem követelheti vissza a már fizetett díjakat. A belépés nem kötelező.

A munkaadók kötelesek minden külső cseléd után évenként előre 120 fillért fizetni; az állam pedig évi 100,000 koronával járul a pénztár bevételeihez.

Ha a pénztár tagját baleset éri, a pénztár orvosa gyógyítja a pénztár terhére, a gyógyszereket, kötszereket stb. a pénztár fizeti. Ha a tag egy hétnél tovább munkaképtelen, a pénztárak legalább 60 napig minden napra egy korona segítséget ad.

Ha a tag baleset következtében meghal, a hátramaradt család egyszersmindkorra 400 koronát kap. A ki tíz évig tagja a pénztárnak és rokkant lesz, legkevesebb havi tíz korona segítséget kap. A ki eléri 65 éves korát, rokkantság nélkül minden igények föntartása mellett 100 koronát kap.

Haláleseten ha az illető legalább 5 évig volt tag, 250 koronát és ha legalább 15 évig volt tag, 270 koronát kap a család.

Ha az elhaltak háromnál több kiskorú gyermeke maradt, az igazgatóság a segítséget arányosan magasabb összegben is megállapíthatja. A pénztár igazgatását az igazgatóság és helyi bizottságok végzik. Az igazgatóság a földmívelésügyi miniszter által kinevezett elnökön kívül 12 tagból áll.

E törvényjavaslat értéke nagy. Rendkívül előnyös a gazdasági munkás- és cselédosztályra, mert azt a néhány fillért, a mit a pénztárnak fizetni fognak, azt ugyancsak nem érzik meg, azt mindenkor megvonhatják maguktól, de aztán biztosítva vannak, ha valami baj az ágyba dönti, munkaképtelen lesz, avagy elhalálozik s családja még sincs kitéve az éhenhalásnak.

Már régen kellett volna ezt az egető ügyet dűlőre juttatni, de hogy végre még is megteremtik, hasztalan most már azon tűnődni, hogy mért nem létesítettek jóval előbb ily pénztárt.

Reméljük, hogy ezen fontos újítás után a munkás osztálynak még számos orvoslást igénylő baja szinte napirendre fog kerülni.

Előfizetési felhívás.

Julius hó elsejével új előfizetést nyitunk lapunkra.

A „Végvidék“ előfizetési ára:

Egész évre 12 korona.
Fél évre 6 korona.
Negyed évre 3 korona.

Kérjük azon tisztelt előfizetőinket, kiknek előfizetése június hó végéig lejárt, hogy azt mielőbb megújítani sziveskedjenek, nehogy a lap szétküldésében fennakadás álljon be.

HIREK.

— **Zászlószentelés.** A pancsovai halász önszervező egyesület zászlószentelése egész programszerűen ment végbe Péter Pál napján. Reggel 7 órakor az egyesület tagjai zeneszóval kísérték a zászlóanyát, Streicher Sándorné úrnőt a róm.-kath. templomba, hol a nagymise után Jakobovics Ágoston plébános szép beszéd kíséretében szentelte a gyönyörű zászlót. A szögbeverések után visszakísérték a zászlóanyát lakására. Délben sikerült banket volt a „Pelikán” szállodában. Az ünnepségek reggelig tartott táncmulatsággal értek véget.

— **Tanulmányúton.** Lestyánszky János főkapitány és dr. Theodorovics Pantaleon kerületi orvos holnap indulnak hosszabb tanulmányútra a keletre. Utjuk Szerbián, Bulgárián át Konstantinápolyba visz és onnan a fekete tengeren és Románián át térnek vissza.

— **Uj otthonban.** A „Társaskör” a múlt héten új otthonába a polgári és felső kereskedelmi iskola mellett Alexics házba költözött. Kívánjuk, hogy a bár szerényebb de mint a mellett s különösen a szép tágas kert miatt szinte kellemes helyiségben a kör tagjai egymáshoz tartozónak és jól érezzék magukat.

— **Uj ügyvéd.** Dr. Horváth Kálmán, Torontál-vármegye volt szolgabírája, a múlt héten tette le az ügyvédi vizsgát. A tehetséges és rokonszenves fiatal ügyvéd Antalfalván nyitja meg irodáját.

— **Egészségügyi felügyelő Pancsován.** Dr. Hajos Béla országos egészségügyi felügyelő június hó 29-én városunkban tartozkodott. Ez alkalommal megvizsgálta a városi közkorházat és a járványkorházat. Utóbbinak hiányosnak talált berendezését potolják.

— **Eljegyzés.** Sauer Jakab kir. törvényszéki hivatalnok jegyet váltott Trébién Margit kisaszszonyi, Trébién Henrik és neje szül. Engler Erzsébet szeretetreméltó leányával.

— **Halálozás.** Holub Károly városi alszámvevő hosszú szenvedés után június hó 28-án meghalt 31 éves korában. Az elhunytban a város egy kiváló szorgalmas és tehetséges tisztviselőjét veszítette. A város tisztviselői kara külön gyászjelentésben adott igaz fajtalmának kifejezést és díszes koszorút helyezett a ravatalra. Temetése tegnap délután ment végbe a róm.-kath. egyház szertartásai szerint. Áldott legyen emléke.

— **Súlyos beteg.** Rossmann Ármín cukrársz, városi th. bizottsági tag súlyosan megbetegedett. Szerdán este szélhűtés érte s állapota igen veszélyes.

— **Magyar minoriták Moldvában.** Csák Cirjék dr., a magyarországi minorita atyák tartományi rendfőnöke a hét folyamán Moldvába indul két fiatal minoritarendi áldozár kíséretében, kik az ott lakó nagyszámú magyarok lelki gondozása végett hosszabb időt át Moldvában fognak maradni. A két ifju hírhedt Bauer Antal Dezső és Cserna Béla Jácint. Megjegyezzük, hogy e misszió nem új. A magyar minoriták közül már évtizedek óta állandóan laknak áldozatok Moldvában, hogy ott levő testvéreinket az anyaszentegyháznak és a nemzetnek megtartsák.

— **Megbízás.** A „Pancsovai Népbank” ifj. Haiszer Károlyt ezen pénzintézet előkezesi tisztviselőjét bízta meg áru-osztályának vezetésével.

— **Pusztító vihar.** Valóságos ctyklonszerű szélvész vonult el városunk felett az elmúlt kedden. Délután jóval 4 óra után vészterhes felhők mutatkoztak az éjszaknyugati láthatáron, melyek óriási sebességgel közeledtek. Röviddel 5 óra előtt, teljes szélsénde és tikkasztó hőség után borzasztó erővel tört ki a vihar, mely óriási pusztítást vitt véghez épületekben és növényzetben egyaránt. Eközben pedig felhőszakadashoz hasonló záporos hullott, úgy, hogy a legsúlyosabb utcaárokban még az átellenes épületek sem lehetett kivenni. Nagy szerencse, hogy a fékevesztett szélvésznek emberélet nem esett áldozatul. Annál nagyobb azonban az anyagi kár, melyet az alig 10 perczig tartott vihar okozott. Alig van háztető, mely sértetlen maradt. Az Engler-Mayer gőzmalom kéményét feldöntötte, az izr. templom bádogg fedelét teljesen letépte és a másik utcába dobta stb. Óriási a pusztítás a fáknban is. A temesparti állomás melletti óriási nyárfákból alig maradt 5-6 darab, a többieket vagy derékon törte, vagy gyökerestül döntötte ki a szél. A dülő fák a vasúti állomás szénraktárát pozdorjává zúzták és egy lovat is agyonütöttek. Szomorú képet mutattak a Gromon-utca és Népkert fasorai is. Különösen utóbbiban volt nagy a pusztítás. A vetések is megsínylették a szokatlan erős vihart.

— **Kisiparosok a piacon.** Nagy elégtelenséget okozott és a kisiparosok érdekeit nagyon károsan érintette a kereskedelemügyi miniszternek múlt évi 60610. számú rendelete, melylyel betiltotta iparcikknek a napi piacon való árusítását. A városi tanácsnak a kisiparosok érdekében tett felterjesztésére a napokban érkezett le a miniszternek 32.906. számú újabb intézkedése, mely szerint a kisiparosok ezentúl is árusíthatják készítményeiket nemcsak a szorosan vett hetivásárokon, hanem a napi piacon is. Iparosaink minden esetre örülnek annak, hogy a „régí gyakorlat” és „régibb megszokás” mint a miniszter is nevezi, ismét régi jogaiba visszahelyeztetett.

— **Vasúti közgyűlés.** A pancsova-petrovovszellői h. é. vasút részvénytársaság tegnap délután tartotta ez évi rendes közgyűlését, melynek lefolyásáról azonban csak jövő számunkban számolhatunk be részletesen.

— **Tanítók-háza gyufája.** Ily felirattal finom magyar gyártmány került forgalomba. Békés-Gyulán gyártják s az onnan kikerülő gyujtó a legjobb svéd gyártmányval kiállja a versenyt. A tiszta jövedelem 5%-a a Tanítók-házat illeti. A kiváló jó gyujtó Tancner Albin pancsovai jóhírű kereskedőnél kapható. Ajánljuk a nagy közönség és tanítóink figyelmébe.

— **Első áldozat.** Elbel Nándor 16. éves kereskedő tanoncz f. hó 24-én a Temesbe fult. Holttestét más nap togták ki. Így szól a rendőrség száraz jelentése. Mi az oka azonban annak, hogy az alig macskaugrás szélességű Temes állandóan szedi áldozatait, arról mélysegesen hallgat a mi rendőrségünk. Pedig arról nagyon is érdemes szólni. Igaz ugyan, hogy általában, a gyermekek vigyázatlansága, a szülők és munkaadók gondatlansága nem kis mértékben oka a sok vízbefuladásoknak, de nálunk főleg a hatóság megbocsájtatlan indolenciájának kell tulajdonítanunk. Mert mi nálunk — ha a pandur kidobta, hogy a szabadban való fürdés tilos — mindenki megtette kötelességét. Hogy vajon betartják-e avagy betartható-e ez a tilalom azzal nem törődik senki. Az ellenőrzés mikénti gyakorlásával most nem foglalkozunk, hanem egyszerűen konstataljuk azt a szomorú tényt, hogy Pancsován a tilalom be nem tartható, vagy csak a közegészség rovására. Pancsován a munkásosztálynak, de még a szerényebb anyagi helyzetben levő iparosok, kereskedők és tisztviselőknél is lehetetlenné van téve az istenadta Temes vízében való fürdés. A munkás osztálynak azért, mert a múlt évben össztakolt városi szabadfürdő parányiságánál fogva elégtelen, de még célszerűtlen is, a többieknek meg azért, mert a magánvállalat tulajdonában levő Temesfürdő árai egyszerűen szentelenek. 25, mondó 25 krajczár egy fürdőzés ára a borralaló nélkül. És ilyen zsorarákat megtűr már éveken át a mi mandarinaink nemptörődősége. Mit csináljon az a polgár, a kinek 5-6 tagu családja van? Kinek 2-3 fia van, kik szeretnének uszni tanulni? Hisz annak, ha szerény fizetésű tisztviselő, egész havi gázsija sem volna elegendő Waltmann úr fürdőjébe belépti díj. Mert Waltmann-úrnál egy gyermek uszni tanulásának két ára van: a tanításért és a fürdésért külön kell fizetni. Mintha fürdés nélkül is tudna uszni tanítani. És ezen horribilis árak dacára is sok kívánni valót hagy hátra a mi Temes fürdőnk. Hát ha a városi hatóságnak nem áll módjában a szabad vízben és a város határában felállított magánfürdő uzsora árait mérsékelni, akkor tessék a városi ingyenfürdőre miniszteri engedéllyel tandíj címén 20 éven át (!!) szedett ezrekből egy minden igényeknek megfelelő városi Temesfürdőt állítani és a fenntartás és kiszolgálás költségeire szedendő mérsékelt díj ellenében a közhasználatnak átadni. Meg vagyunk győződve, hogy a munkás osztály és szegény gyermekek ingyen fürdözése mellett egészen szép üzletet csinál még a város. Az ügy megérdemli, hogy az emeleten gondolkozzanak felette.

— **Kóbor kutyák.** Egy évente ismétlődő bajra kell újabb felhívunk rendőrségünk figyelmét. A kóborló kutyák száma annyira felszaporodott, hogy különösen éjjel veszélyessé válik a közlekedés az utcán. Nagyon jó, sőt határozottan üdvös volna, ha a legelésző libák mellett a gazdátlanul kóborló kutyákról kiterjedne a közbiztonsági hatóság figyelmé.

— **Hirdetési bélyeg eltörlése.** A hirdetési bélyeg és ezzel együtt a plakát, valamint a naptárbélyeg megszüntetéséről szóló törvényozikk megnyerte a királyi szentesítést. Julius hónap elsejétől kezdve semmiféle beiktatás után, sem hirdetés, sem közlemény, sem apróhirdetés után a szokásos 30 krajczáros bélyegilletéket megfizetni nem kell; a hirdetések, plakátok, az utcán osztogatott reklám-cédulák, újságmellékletek után eddig beszédett egy és kétkrajczáros bélyegilletéket sem, végre a naptárbélyeg is megszűnik és pedig az 1901. évre szóló naptárak már az 1900. év folyamán alatt bélyegtelenül kiadhatók és áruba bocsáthatók.

— **Utczai kurjongatások.** Általános a panasz már régén, hogy jókedvű társaságok hangos kurjongatásai zavarták a pihenő lakosság éjjeli nyugodalmát. Újabb időben azonban napi rendben vannak a késő esti és kora hajnali énekeszerű ordítózások ugyanolyan, hogy egyes utcák lakosai már félnek az est közlekedésétől. Azon hiszemben, hogy ilyen falu helyen sem megtűr állapot Pancsován is alkalmatlanok, felhívjuk reá rendőrségünk figyelmét.

— **Koresmai verekedés.** A staresovai úti „két oroszlan” koresmában csütörtök éjjel olyan parázs verekedés keletkezett, mely az egész környék lakosságának éjjeli nyugalmát megzavarta. A furkos botokkal való érvelés közben Graber József fején súlyos sérüléseket szenvedett, úgy hogy a kórházba kellett szállítani. A vizsgálat folyik.

— **Felemelt tandíj.** A vallás- és közoktatásügyi miniszternek múlt héten 20211. szám alatt megjelent rendeletével felemelte a felső kereskedelmi iskolák tandíját. E szerint a jövő tanévtől kezdve minden rendes és magán tanuló 50 korona tandíjt köteles fizetni; ezenkívül minden tanuló minden évben felvétele alkalmával beiratási (felvételi) díj címén 10 koronát tartozik fizetni, mely díjak a szákséghez képest a tanári és ifjusági könyvtár, az évi értesítőre és tanítási eszközök gyarapítására fordítandó.

— **A gyertyamosi magyar nyelvtanító-egylet** leány-konviktusába (Szegeden) a jövő tanévvel számos növendéket vesznek fel. Azon szülők vagy gyámok, kik leányukat a konviktusba felvétetni ohajtják, ebbeli szándékukat legkésőbb f. évi augusztus hó 1. napjáig a konviktus igazgatóságához Gyertyamosra

címzett írásbeli kérelemmel jelentsék be. Együttal tudassák lakásuk teljes címét, valamint azt is, hogy a ruházatban és egyéb felszerelési kellékre vonatkozó kívánalmaknak úgy a felvételnél, mint azután megfélelmi képesek és készek. Az ellátási díj egy iskolai évre 180 korona, mely negyedévi vagy havi részletekben fizetendő. A felvétel alkalmával minden növendékért 25 kor, beiratási, 4 kor. orvosi és 2 korona butorhasználati díj teendő le. Zongora oktatásért külön havonként 8 korona fizetendő. Ezért a növendékeknek lakás, élelmezés, mosás, fűtés, világítás és felügyelet jár. A ruházat, a tandíj, az iskolai könyvek, stb. költségeit a szülők viselik.

— **Pancsova Th. város szabályrendelete az iskolai rend védelme tárgyában.**

1. §.

A mennyiben súlyosabb beszámítás alá eső bűncselekmény nem forog fenn, kihágást követ el és 20 frtig terjedhető pénzbüntetéssel büntetendő:

1. a ki valamely nyilvános iskola tanhelyiségbe a tanítás ideje alatt engedelem nélkül bemegy és a tanítást az által, hogy onnét az illető tanár, tanító, vagy helyettesének felhívására azonnal nem távozik, vagy szándékosan bármely más módon megzavarja;

2. a ki az iskola bármely helyiségében a tanuló előtt erkölcselen, vagy oly kifejezést használ, illetve oly magaviseletet tanúsít, mely a tanári, vagy tanítói tekintélyt sérti, vagy kisebbiti.

2. §.

A pénzbüntetés a városi iskola-alap javára fordítandó és behajthatlanság esetén az 1879. évi 40. t.-cz. 22., 29. és 30. §§-ai szerint elzárásra változtartandó át.

3. §.

A jelen szabályrendeletbe ütköző kihágások elbírálására illetékes hatóság: első fokban a rendőrkapitányság, második fokban a városi tanács, harmad fokban a m. kir. belügyminiszter.

A büntető eljárás az ügyre nézve érdekelt tanár, vagy tanító feljelentésére az illető tanintézeti igazgatóság felhatalmazása folytán indítható meg.

— **Betörés.** Szerdáról csütörtökre hajló éjjel ismeretlen tettes alkules segélyével behatolt a Gromon-utczában, a Wittigschlager ház mellett levő Hübner-féle lisztkereskedésbe, s ott a pénzes fiókot felcsiszítva, annak tartalmát kifosztotta. Szerencsére azonban a kereskedő nem igen szokta pénzét az üzletben hagyni s így a vakmerő tolvajnak meg kellett elégednie körülbelül 7 koronával; árukat nem vitt magával. A rendőrség erőlyése nyomozza a tolvajt, ki úgy látszik egyazon személy a múlt hét folyamán az alsóváros egyik kereskedésében előfordult betörés tettesével.

— **A rendőrség gyászja.** Pénteken temették el Zirkli Lipót városi rendőt, mely alkalommal a szolgálaton kívül volt rendőrtisztviselők és leánysegítőtletileg vonult ki Lestyánszky János főkapitány vezetése alatt. Ugy a rendőrkapitányság tisztviselői mint a legénység koszorút helyeztek a derék rendőr koporsájára. Nyugodjék békében.

— **Baleset.** Lovranics Miklós köműves inas pénteken délután, a munka beszüntetése után saját vigyázatlansága folytán oly szerencsétlenül esett le a belvárosi szerb templom lépesőről, hogy agyarázkodtatást szenvedett. A súlyosan sérültet, kinek dr. Lazarovics és dr. Alexics nyújtották az első segélyt, a városi kórházba szállították.

— **Állami ménék selejtezése.** A verseczi m. kir. állami méntelep ménanyagának osztályozása, illetve selejtezése f. évi augusztus hó 10-én megy végbe, mely alkalommal a kislejteztet, tenyésztésre még használható méneket mindjárt a helyszínén el fogják adni.

— **Életunt napszám.** Guntner János munkásember múlt pénteken az Almási-út 48. számú ház padlásán nadrágszujára felakasztotta magát. Idejekorán észrevették és levágták. Késégsbeesett tettenek okát nem mondja. A kórházba szállították.

— **Nyári menetrend.** A Duna-Gőzhajózási Társaság most adta ki a posta és személyszállító hajók nyári menetrendjét. Budapestről Zimonyra indul minden kedden, csütörtökön és szombaton este 10 ó. Belgrádból Orsova—Galacznak indul minden csütörtökön, szombaton és hétfőn reggel 5 ó. Pancsováról ugyanazon napokon reggel 6 ó. Orsovára érkezik délután 3 ó. 10 perczkor. Budapestről Galaczig egy és ugyanazon hajó megy, Zimonyban tehát nem kell más hajóra szállani.

— **A Horgony-Pain-Expeller** igazi, népszerű házi-szerré lett, mely számos családban már több mint 27 év óta mindig készletben van. Hátfájásnál, csipfájadalom, fejfájásnál, közhvényéknél, csuszul stb.-nél a Horgony-Pain-Expellerrel való bedörzsölések mindig fájdalomcsillapító hatásuaknak bizonyultak, sőt járványkórna, minő: a kolera, hányóhasfolyás, az altestnek Pain-Expellerrel való bedörzsölése mindig igen hasznosnak bizonyult. Ezen kitűnő házi-szerré jó eredménnyel használatot bedörzsölésként az influenza ellen is és 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban a legtöbb gyógyszerárban készletben van, hanem bevásárlás alkalmával mindig határozottan: miut „Richter-féle Horgony-Pain-Expeller” vagy „Richter-féle Horgony-Liniment” kérendő és a „Horgony” védjegyre kerünk figyelni.

— **Romániába utazóknak** figyelmébe ajánljuk a belügyminiszernek azon újabb rendelkezését, hogy az orsovai főszoftgábirói hivatal által csak is orsovai illetőségűek részére állíthatók ki Romániába szóló határátkeleési igazolványok. Ez annyiban bir közérdekkel, mert számosan azon hitben mennek Orsovára, hogy ott beszerzendő igazolványokkal utaznak majd Romániába, ott azonban elutasítottak s így hiába való volt költségeik.

— **Uj menetrend.** A torontali h. é. vasutakon május 1-ével új menetrend lépett életbe. E szerint indulnak a vonatok: Pancsováról—Nagy-Becskerekre délelőtt 6 óra 10 p. és délután 1 óra 59 perczkor. A előbbi d. e. 9 ó. 15 p., utóbbi d. u. 5 ó. 24 p. érkezik N-Becskerekre, honnan d. e. 8 ó. 20 p. és d. u. 5 ó. 25 p. indulnak a vonatok és Pancsovára érkeznek d. e. 11 ó. 58 p. és este 8 ó. 54 p. — A Pancsova—Antalfalva közti helyi vonat indul Pancsováról éjél 3 ó. 16 p. és Antalfalvára érkezik 4 ó. 28 p. Antalfalváról indul reggel 4 ó. 34 p. és Pancsovára érkezik reggel 5 ó. 40 perczkor.

— **Helyijahaj közlekedés.** A Pancsova—Belgrád—Zimony és viszont közlekedő helyijahajok nyári menetrendje (áprilistől szeptemberig) a következő: 1. Pancsováról Belgrád—Zimonyba indul 3/4 és 1/2 órák reggel és 1/3 órák délután. 2. Zimonyból Belgrád—Pancsovára indul: reggel 6 órák, 1/2 órák délelőtt és 7 órák délután. Az utóbbi a következő napokon este 8 órák indul el Zimonyból és pedig: április 7. 16. 23. 25., május 23. és 31-én; június 4. 11. 14. és 29-én; július 7. és 12-én; augusztus 2. 15. 18. 20. 28-án és szeptember 8. 11. 21. és 27-én. A hajónak a Temesbe való bejövetele a víz állásától függ.

Közgazdaság.

A buza árak emelése világszövetség útján.

Ugylátszik az amerikai gazdák is megsokalták már a folyton tartó alacsony gabona árakat, kezdeményező lépést tettek az árak megjavítására a mit elérni reménylenek az esetben ha erre nézve egy nemzetközi szövetséget sikerül létre hozniok. E terv keresztül vitelére monstre gyűlést tartottak a minessottai, éjszka s dél dákotai, wisconsini, jovai, kaliforniai ohioi, new-yorki, washington-cansas, missuri, nebrasca, az angol columbia a vanoveri gazdák, s ezen a nagy gyűlésen igen érdekes, az egész világ gazdaközönységét közelről érintő határozatot hoztak.

1.) Kötelezik magukat, hogy az eddigi buzatermésre szánt területet 20%-al csökkenteni fogják abban az esetben, ha a nemzetközi mezőgazdasági szövetekek oly megegyezésre tudnak jutni, melynek erejénél fogva a jövőben a buza árak jobban szabályozhatók. 2.) A nemzetközi egyezséget ők maguk részéről olyformán készek előkészíteni, hogy visszatartják mindaddig összes gabona készletüket, míg csak a liverpooli piacon 1 dollárt nem ajánlanak bushelenként azaz körülbelül 150 koronát tonnánként. Ezt az árat tekintenek a buza minimális árának, s csak ezen ár mellett adnák el termésüket, ha a többi világrések mezőgazdasági területei is ily árhoz tartanák magukat. 3.) A fent jelzett kerületbeli gazdák a Dr. A. Ruhlant tanár által létesített kötelékébe lépnek. 4.) Helyeslik a gabona ár szabályozását képező nemzetközi szaklap megindítását s kötelezik magukat, hogy azt töltek telhető módon anyagilag és erkölcsileg támogatják.

Ezen határozatok a július hó folyamán Párisban összejövő nemzetközi gazdakongressus tárgyat fogják képezni s itt fog eldőlni, hogy minő magatartást tanusit ezen, a világ minden részéből összeseregülő kongressus e fontos határozattal szemben.

Kétségen kívül reánk magyar gazdákra is nagy horderejű s igen fontos dolog volna ha az amerikai gazdák ezen fontos határozata tényvé válna, azonban valami nagyon vérmes reményeket ehhez a dologhoz nem igen köthetünk, mert szinte lehetetlenségnek tartjuk az egész világ gazdaközönységét egyöntetű eljárásra birni.

Akár létesül az egyöntetű eljárás akár nem, nekünk magyar gazdáknak csak egy feladatunk lehet, minden erővel, minden eszközzel oda törekedni, hogy termés átlagainkat fokozzuk, hogy több buzát termeljünk a nélkül, hogy erre a célra nagyobb földterületet használjunk fel. Számos eszköz áll a célra rendelkezésünkre, melyek közül mégis kettő a legfontosabb. Az egyik, hogy talajunkat igen intenzív belterjesen műveljük a másik pedig, hogy talajunk termő erejét ne csak fenntartsuk, de fokozzuk is. S a mennyiben a célra a gazdaság által termelt istállótrágya rendszeren nem elegendő, nyuljunk hozzá a könnyen oldható foszforsavat tartalmazó műtrágyákhoz is, a melynek szembeötölő termésköszelő hatását oly sok kísérlet fényesen bizonyítja.

Belvedere szálloda Bécsben, fekszik a déli állami, Aspang-vasut és f. évi július hó 1-je óta a városi vasut Arzenal állomásának közelében. Értesítések folytán társaskocsik, (szálloda-omnibusz) fenti indóházakhoz küldetnek. Ugyanott állandóan szobák (összesen 200) 1 fttól feljebb kaphatók, világítás és szolgálat ingyen.

— **Nagyothallás — Siketség.** Egy gazdag nő, ki a nagyothallásból dr. Nicholson mesterséges dobhártyájának alkalmazása által kigyógyult, 20.000 márkát ajánlkozott dr. Nicholson intézetének, hogy azok a süketek és nagyothallók, aki nek ninesen módjukban megszerezni a mesterséges dobhártyát, ingyen megkapják azt. Levelek Das Institut Nicholson „Longeott“ Gunersbury London, W. England címére küldhetők.

Hirdetések.

4389. szám.
tkv. 1900.

Árverési hirdetmény és feltételek.

A perlaszi kir. jbiróság mint tkvi. hatóság az előterjesztett kérelem folytán **Grándjeán Géza** tor-szigeti lakos javára 100 kor. tőke, ennek 1900. évi január hó 27-től járó 6% kamata, 14 kor. 60 fillér és 13 kor. 80 fillér már megállapított, 15 kor. 30 fillér jelenlegi és még felmerülő költség kielegítése végett az 1881. 60. t.-cz. 144. §-a alapján s 146. §-a értelmében **kisk. Petrovics Milán** perlaszi lakos ellen az ezen kir. járásbiróság területen Perlasz községben fekvő és a perlaszi 3150. sz. tkvben foglalt:

- 1) I. dűlő 150. hrsz. 2 hold szántóra 741 kor.
- 2) III. " 150. " 1800 " " 218 kor.
- 3) IV. " 150. " 1800 " " 404 kor.
- 4) V. " 150. " 2 " kaszálóra 634 kor.
- 5) I. " 150. " 3800 " szántóra 509 kor.
- 6) III. " 150. " 1 " " 217 kor.
- 7) IV. " 150. " 1 " " 404 kor.
- 8) V. " 150. " 4300 " kaszálóra 1270 kor.
- 9) hrsz. nélküli 124 □-öl kertre 29 kor.
- 10) 711 hrsz. 800 □-öl szőlőre 311 kor.
- 11) 236. hrsz. 400 □-öl kertre 44 kor.

A perlaszi 1295. sz. tkvben felvett: 12) 237. sz. ház és 800 □-öl házhely 1/2 részére 791 kor. 32 fillér becsárban az árverést elrendeli s azt valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés a kir. jbiróság mint tkvi hatóság hivatalos helyiségében 1900. évi szeptember hó 22. napján d. e. 9 órák fog megtartani a következő ugy a tkvi hivatalban mint a községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

- 1. Kikiáltási ár a becsár.
 - 2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is eladatni fognak.
 - 3. Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át készpénzben vagy óvadékképes értékpapirokban a kiküldött kezeihez letenni.
- Perlaszon, a kir. jbiróság mint telekkönyvi hatóságnál 1900. évi május hó 12. napján.

T ó t h,
kir. aljbiró.

4978. szám.
900 tkvi

Árverési hirdetmény és feltételek.

A perlaszi kir. jbiróság mint tkvi hatóság az előterjesztett kérelem folytán **Osbelt Henrik** rudolfs-gnádi lakos javára 2400 kor. tőke, ennek 1897. október 1. napjától járó 5% kamata, 106 kor. és 37 kor. 70 fillér már megállapított, 37 kor. 30 fillér jelenlegi és még felmerülő költség kielegítése végett az 1881. 60. t.-cz. 144. §-a alapján s 146. §-a értelmében **Wacker Mihály** rudolfs-gnádi lakos ellen az ezen királyi jbiróság területén Rudolfs-gnád község határában fekvő és a rudolfs-gnadi 308. tkvben foglalt: 1) 2 sor. 1189. hrsz. 400 □-öl szőlőre 54 kor. 2) 3. sor. 1472/6. hrsz. 200 □-öl szántóra 28 kor. 3) 4. sor. 2478. hrsz. 2 hold szántónak a Wacker Mihály nevéen álló fele részére 223 kor. 4) 5. sor. 2589—2590. hrsz. 500 □-öl, 1 hold :00 □-öl összesen 1 hold 800 □-öl szántóra 263 kor. 5) 6. sor. 2745. hrsz. 3 hold 221 □-öl szántónak a Wacker Mihály nevéen álló fele részére 349 kor. 6) 7. sor. 4226—3227. hrsz. 780 □-öl nádas s 1 hold 820 □-öl szántóra 140 kor. 7) 8. sor. 3753. hrsz. 1040 □-öl 145 kor. 8) 9. sor. 4065. hrsz. 1 hold szántóra 85 kor. 9) 10. sor. 4185—4186. hrsz. 272 □-öl és 528 □-öl nádasra 44 kor. 10) 11. sor. 4447—448. hrsz. 1046 □-öl nádas és 554 □-öl rétre 84 kor. 11) 12. sor. 5767—5770. hrsz. 1590 □-öl szántó, 210 □-öl rétre, 330 □-öl szántó és 270 □-öl rétre 246 kor. becsárban az árverést elrendeli, s azt, valamint a megállapított feltételeket ezennel közhírré teszi.

A nyilvános árverés Rudolfs-gnád községében 1900. évi szeptember hó 10. napján d. e. 9 órák fog megtartani a következő, ugy a tkvi hivatalban mint a Rudolfs-gnád községben kifüggesztett s megtekinthető feltételek mellett.

- 1. Kikiáltási ár a becsár.
- 2. Ezen árverésen a fenti ingatlanok a kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

T ó t h,
kir. aljbiró.

Dr. LENGIEL NYIREFA-BALZSAM

kir. szab. Svédhonra.
Már magában véve azon névnyi nedv, amely a nyírfából kifolyik, ha annak törzset meg-furuk, emberemlékezet óta mint a legkínzóbb szepítőszert volt ismeretes, ha azonban ezen nedv a fűtálaló utasításai szerint balzsammá alakítják át, csak akkor nyer ugyazóvan eső-álatos hatást. Ha este megkenjük vele az arczot vagy más bőrrészeket, már másnap csak-nem észrevétlenül pikkelyek válnak le a bő-ről, amely ez által fehérré és gyöngyözdé válik.

Ezen balzsam kismintja az arczon a rán zokat és himlőhelyeket, ifju arcz-sint, a bőrnek fehérséget, gyöngyösdéget és másodéget köleszt; a leg-rövidebb idő alatt eltávolítja a szepít, májfoltot és anyajegyeket, orrvörö-séget, bőrháttat a a bőr minden más egyéb tisztálanságát. Ara egy kor-sónak használati utasítással 3 korona. Kapható minden jobb gyógyszer-tárban.

A nyi balzsam által pulvává lett bőr konzerválására ajánlato; ezzel egyidejűleg a dr. Lengiel-féle

Opo-krém

használni. Egy tégely 1 kor. 20 fill.
A legalkalmasabb hygienikus szap-pan, mely a bőrt enyhévé és fe-hérré teszi is hivata van a balzsam jó hatását fokozni. Egy darab ára 1 korona 20 fillér.
Főraktár Magyarország részére: **TÖRÖK JÓZSEF** gyógy-szertára Budapestben, Király-utca 12.

Ékszer legdúsabb választéka.

Tisztelt kerékpározó közönség!

A jelenlegi idényen nagy vételek folytán ama kellemes helyzetbe jutot-tam, hogy **képzeltető legelőnyösebb feltételek mellett**

igen jutányos árakon adhatok bármily jegyű hirneves gyártmányokat, u. m. **Dürkopp**-féle kerékpárokat, **Neumann**-féle Germánia, **Rössler**, **Jauerneq**, **Cless-Plessing** (láncz nélküli), **Meteor**, **Adria**, **Styria**, **angol és amerikai kerékpárokat.**

Ezek az idén csakis legfinomabb, tartós acél pneumatic és légsövekkel vannak ellátva, épugy a legjobb acélból készült nyeregkeretekkel és így minden előforduló gyártási hibáért egy teljes évre jótállást vállalok.

Javítások saját műhelyemben azonnal eszközöltetnek.

VALAMENNYI KELLÉKEK ITT KÉSZLETEN VANNAK.
Vevőim ingyenes oktatásban részesülnek. — Régi kerékpárokat becserelek és ugyancsak kerékpárok kölcsöndj mellett kaphatók.

Azonkívül **állandóan** vannak raktáron nálam nagy választékban **Ékszer (arany, ezüst és chinaezüst)**

órák, tükrök, képek, lámpák és látszerési czikkek,

kiváló nagy választékú

VARRÓGÉPEK STB. STB.

Számos pártfogásért esd

kiváló tisztelettel

Fischer Miksa.

Távbeszélő-állomás 85. sz. Pancsova és környékére.

Javítások és vésések minden neme elvállaltatik.